

Tıp -Sağlık

Yaşlılarda Su Kaybı Neden Daha Fazla?

Vücuttaki suyun gerekenden az olduğu durumlarda ortaya çıkan “dehidrasyon” (su kaybı), aşırı sıcağa uzun süre maruz kalma, uzun süreli ishal, aşırı egzersiz gibi nedenlere bağlı olarak gelişebilir. Başağrısı, güçsüzlük, bazen halüsinasyona varan belirtilerle kendini gösterirken, aşırı durumlarda ölümlerle bile sonuçlanabiliyor. Yaşlılarsa, bu konuda oldukça kırılganlar. Avustralya’da yapılan yeni bir çalışma, bu grubun daha büyük risk altında olmasının nedenini, beyinlerine bağlıyor. Buna göre yaşlılarda beyin, kaybolan suyun yerine gelmesi için ne kadar su içmek gerektiğinin hesabını kimi zaman yanlış yapıyor. Howard Florey Enstitüsü araştırmacıları, “orta singulat korteks” adı verilen beyin bölgesinin, kişinin ne kadar suya gereksinimi olduğunu ‘öngördüğünü’, ancak yaşlılarda bu bölgenin işlevlerinde aksaklıklar ortaya çıktığını belirle-

mişler. Çalışmalarını biri 65-74, diğeri de 21-30 yaş aralığındaki iki gönüllü grubuyla gerçekleştiren araştırmacılar, gönüllülerde susuzluk hissi oluşturmak amacıyla onlara önce tuzlu su vermiş, daha sonra da istedikleri kadar su içmelerini söylemişler. Vücutlarındaki tuz düzeyinin aynı olmasına karşın, yaşlı grubun içtiği suyun, diğerininkin ancak yarısı kadar olduğu gözlemlenmiş. PET (pozitron emisyon tomografisi) görüntüleme tekniğiyle yapılan inceleme-lerse, yaşlılarda sözkonusu bölgenin küçük su alımlarıyla çok daha erken ‘kapatıldığını’ gösteriyor. Araştırmacılar, bu nedenle yaşlıların, susayıp susamadıklarından bağımsız olarak sık sık su içmelerinin çok önemli olduğunu vurguluyorlar. Özellikle de havanın sıcak olduğu zamanlarda.

Howard Florey Institute Basın Duyurusu, 18 Aralık 2007

İnsan Hüresinden Çok, Bakteri Hüresi Taşıyoruz

Her fırsatta ellerimizi yıkayan, mutfak tezgahlarımızı ikide bir silen, biri yanımızda hapsirdiğinde surat asan, kısaca mikroplar dünyasından kaçıp duran bizler için, yukarıdaki başlık doğrusu kulağa pek de hoş gelmiyor. Ancak insan vücudu için yapılan yeni bir nüfus sayımı, bizleri ayaklı birer bakteri kültür kabından farksız kıyor; derimizden bağırsaklarımızın en derin girintilerine kadar bakteri kolonileriyle sarılmış birer kültür kabı. ABD’deki Idaho Üniversitesi’nden Carolyn Bohach’a göre 2-2,5 litrelik bir kavanoz, vücudumuzda

konaklayan bakterileri sığdırmak için yeterli. Ancak insan hüresine oranla çok küçük olan bakteri hücrelerinin bu kadarcık bir hacme sığmaları bizi yanıltmamalı; çünkü sayıları, araştırma ışığında insan hücrelerinin sayısından 10 kat fazla! Bakterilerin istila hareketi, doğumda başlıyor. Daha doğarken ağız dolusu bakteri yutan bebeklere bakteri kaynağı çok; başta anne derisi, anne sütü olmak üzere. (Emziren kadınlarda meme bezleri de birer bakteri yuvası konumunda!) Bu yalnızca bir başlangıç, gerisini de biliyoruz. Temas ettiğimiz herşeyle bakteri almak mümkün. Bu bakteriler ağız, burun gibi deliklerden girerek sindirim sistemine ulaşıyor ve bağırsaklarda kamp kuruyorlar. Belirli bir zaman diliminde bağırsakta bulunan bakteri türü sayısının 500’den fazla olduğu tahmin edilmekte.

Scientific American.com 30 Kasım 2007

Köpek Fotoğraflarınız İtinayla Düzenlenir

Günün birinde, yıllardır dokunulmamış bir kutu dolusu fotoğrafı ayırıp sınıflama işine kalkışsanız, köpeğinizden de yardım istemeyi unutmayın. Viyana Üniversitesi’nden Friederike Range ve ekibinin yaptığı çalışmadan anlaşılıyor ki, köpekler de tıpkı insanlar gibi fotoğrafları belli ölçütlere göre sınıflandırabiliyorlar. Bu, daha önce yalnızca bazı kuş türleri ve primatlara atfedilmiş bir yetenek. Araştırmacıların yaptığı, köpeklerle, içinde köpek görüntüsü olan ve olmayan fotoğrafları birbirinden ayırmayı öğretmek. “Farklı ‘yiyecek’ ya da ‘düşman’ları deneyimle ayırdedebildiklerini zaten biliyoruz” diye açıklıyor Range. “Ancak bu çalışmayla, soyut bir kavramı; ‘köpek’ kavramını onlara ilk kez öğretmiş, ve bu yeni ‘bilgi’yi farklı durumlara uyarlamayı beceribildiklerini ilk kez görmüş oluyoruz.”

Eğitim aşamasında dört köpeğe bir manzara, bir de köpek fotoğrafı eşzamanlı olarak gösterilmiş ve köpekler, önlerindeki dokunmatik ekrana patileriyle dokunarak köpek fotoğrafını seçtiklerinden ödüllendirilmişler. İkinci aşamada, daha önce görmedikleri manzara ve köpek fotoğrafları gösterildiğinde, köpek resmi içerenlerini seçmeye devam etmişler. Üçüncü aşamada onlara gösterilen iki grup resimden biri, yine önceden bilmedikleri bir köpek görüntüsünün bir manzara görüntüsüyle çakıştırıldığı fotoğraflar; diğeryse köpeksiz manzara fotoğrafları. Köpeklerin dördü de, ilk gruptaki köpekleri başarıyla ayırdederek, ‘köpek nesnesini’ dış görünüşünden yola çıkarak ayırdedebildiklerini kanıtlamışlar. Araştırmacılar, sonuç olarak köpek besleyenlerin çoğunun zaten iyi bildiği birşeyi vurguluyorlar: “Köpeklerin küçümsenmeyecek bir akıl yürütme becerileri olduğunu bilimsel olarak da görmeye başlıyoruz. Umarız bu sonuçların, onlara bakış açımıza ve nasıl davrandığımızımıza da bir katkısı olur.”

New Scientist, 6 Aralık 2007